

ทักษะขั้นพื้นฐาน

การจัดดอกไม้

The Knowledge Center

นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

e-BOOK

อาจารย์บุปผา พงษ์พานิช

การจัดดอกไม้

บุปผา พงษ์พานิช

คำนำสำนักพิมพ์

การจัดดอกไม้เป็นหนังสือดีมีประโยชน์อีกเล่มหนึ่ง สำนักพิมพ์เห็นความสำคัญของอาชีพที่จะใช้ในการดำเนินชีวิตสำหรับผู้ที่ไม่รู้การจัดดอกไม้ ซึ่งสามารถแปลงวัตถุดิบทำให้มีมูลค่าสูงขึ้น

ภูมิปัญญาชาวบ้านและวัสดุหรือทรัพยากรในท้องถิ่นถ้าเรานำมาดัดแปลงปรับปรุงด้วยเทคโนโลยีก็จะได้ประโยชน์คนนานับ

การจัดดอกไม้มีประโยชน์

- ช่วยลดมลภาวะ
- ช่วยให้ผู้ประกอบอาชีพนี้มีใจละเอียดอ่อน
- เสริมรายได้

เหมาะสำหรับ นักเรียน นักศึกษา และท่านที่สนใจทั่วไป ใช้เป็นคู่มือประกอบการเรียนการสอน

ด้วยความปรารถนาดี

The Knowledge Center

คำนำ

จุดประสงค์ของวิชาการจัดดอกไม้มีหลายประการ ได้แก่ ปลูกฝังให้นักเรียนรักความสวยงามและประณีต ต้องการให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดดอกไม้ เกิดทักษะการจัดดอกไม้ในขั้นพื้นฐาน และต้องการให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถจัดดอกไม้ได้อย่างสวยงามตามความคิดตนเอง โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่มากมายในห้องถิ่น และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับเทคโนโลยี ได้อย่างกลมกลืนอีกด้วย ความรู้ความเข้าใจที่สำคัญยิ่งของการจัดดอกไม้ ได้แก่ รูปแบบการจัด แนวคิดการจัด การนำองค์ประกอบของศิลป์และความงามของศิลป์มาใช้ การเลือกใช้ดอกไม้และขั้นตอนการจัด เนื้อหาเหล่านี้ ได้กำหนดไว้ในหนังสือเล่มนี้อย่างครบถ้วน ส่วนเรื่องการใช้ทรัพยากรในห้องถิ่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับเทคโนโลยี ได้กำหนดไว้เป็นตัวอย่างในบทที่ 7 ถ้านักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ และได้ทดลองจัดทำตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้เป็นตัวอย่าง ข้าพเจ้าเชื่อว่า นักเรียนจะจัดดอกไม้ได้สวยงามในระดับดีมาก และสามารถนำความรู้ความเข้าใจในการจัดดอกไม้ของหนังสือเล่มนี้เป็นพื้นฐานของการคิดสร้างสรรค์ สร้างผลงานการจัดดอกไม้ให้เกิดความสวยงามในรูปแบบใหม่ๆ ได้อย่างแน่นอน เพราะฉะนั้นเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าได้เรียบเรียงจากประสบการณ์การจัดดอกไม้ของข้าพเจ้า ซึ่งได้จัดดอกไม้สดมานานกว่า 10 ปี หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาการจัดดอกไม้ ในระดับช่วงชั้นที่ 3 และจะเกิดประโยชน์กับผู้เริ่มฝึกจัดดอกไม้

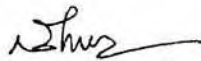
นางบุปผา พงษ์พานิช

คำนิยม

โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา อำเภอท่าศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีนโยบายให้ครูได้ทำการผลิตสื่อการเรียนการสอน หนังสือการจัดดอกไม้เล่มนี้เป็นสื่อประเภทตำรา โดยครูบุผา พงษ์พานิช ได้เขียนขึ้นมาจากประสบการณ์การสอนวิชาการจัดดอกไม้ และจากประสบการณ์การจัดดอกไม้ของตนเอง ซึ่งจะสังเกตได้จากการเรียงเนื้อหาสาระก่อนหลังตามลำดับของการจัดดอกไม้ โดย เริ่มต้นจากความหมาย ประเภท แนวคิดและการนำองค์ประกอบกับความงามของศิลป์มาใช้ในการจัดดอกไม้ ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวเป็นความรู้ความเข้าใจในภาคทฤษฎี ที่ต้องนำไปใช้ในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะเรื่องการนำองค์ประกอบกับความงามของศิลป์มาใช้ในการจัดดอกไม้ เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่ช่วยให้การจัดดอกไม้เกิดความสวยงาม ความรู้ดังกล่าวได้กำหนดไว้ในหนังสือเล่มนี้อย่างชัดเจน จึงเป็นการเปิดเผยกลเม็ดของการจัดดอกไม้ให้เกิดความสวยงาม จากนั้นได้กำหนดขั้นตอนการจัดดอกไม้ดังได้กำหนดไว้ในบทที่ 7 เรื่องการจัดดอกไม้ใกล้ตัว และบทที่ 8 เรื่องขั้นตอนการจัดดอกไม้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนการจัดดอกไม้โดยการจัดจริงและจัดตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ จะทำให้เกิดทักษะขั้นพื้นฐาน จากนั้นจึงนำความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานไปใช้จัดดอกไม้ในขั้นสูง และจัดตามจินตนาการต่อไป หนังสือการจัดดอกไม้เล่มนี้จึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาการจัดดอกไม้ ให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ และสวยงามยิ่งๆ ขึ้น จุดเด่นอีกประการหนึ่งของหนังสือการจัดดอกไม้เล่มนี้ได้แก่การนำวัสดุอุปกรณ์และดอกไม้ใบไม้ที่หาได้ง่ายในชนบท นำมาใช้จัดดอกไม้ให้เกิดความสวยงาม โดยไม่จำเป็นต้องซื้อดอกไม้ไปมาจากตลาดในเมืองหรือต่างประเทศ และยังได้นำภูมิปัญญาของท้องถิ่นมา

บูรณาการกับเทคโนโลยีอีกด้วย จึงเป็นหนังสือที่แปลกใหม่และเกิดประโยชน์
ต่อการเรียนการสอนวิชาการจัดดอกไม้อย่างยิ่ง

ความสามารถการจัดดอกไม้ของ ครูบุปผา พงษ์พานิช เป็นที่ประจักษ์
ของเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 มานาน แต่ผลงานการเขียน
ตำราของครูบุปผา พงษ์พานิช เริ่มต้นที่หนังสือการจัดดอกไม้เล่มนี้ การเขียน
ตำราเป็นงานละเอียดอ่อนและยากยิ่ง เมื่อหนังสือการจัดดอกไม้เล่มนี้สำเร็จ
ลงได้ จึงขอชื่นชมยินดีในความรู้ความสามารถการจัดดอกไม้และการสอนวิชาการ
จัดดอกไม้ของ ครูบุปผา พงษ์พานิช ด้วยความจริงใจ

(นายกฤษฎา วีระพงศ์)

ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา

จังหวัดนครศรีธรรมราช

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ความหมาย ประโยชน์ และรูปแบบของการจัดดอกไม้	1
ความหมายของการจัดดอกไม้	1
ประโยชน์	2
ด้านการศึกษา	2
ด้านจิตใจ	3
ด้านเศรษฐกิจ	3
รูปแบบของการจัดดอกไม้	4
แบบประเพณีนิยม	5
แบบญี่ปุ่น	5
แบบร่วมสมัย	6
บทที่ 2 แนวคิดการจัดดอกไม้	7
ศึกษาภาพตัวอย่างการจัดดอกไม้ที่ได้มาตรฐาน	7
ศึกษาความงามด้านสรีรศาสตร์ของพืชพรรณและวัสดุอุปกรณ์	8
ความงามด้านสรีรศาสตร์ของพืชพรรณ	8
ศึกษารูปทรงตามธรรมชาติของต้นไม้และดอกไม้	12
ไม้ยืนต้น	12
ไม้พุ่ม	12
ไม้เลื้อย	13
ไม้อากาศ	13
ดอกไม้	13
นำองค์ประกอบของศิลปะมาใช้	14

นำความงามของศิลปินมาใช้	14
ใช้เซวอนและอารมณ	15
การใช้เซวอน	15
การใช้อารมณ	15
บทที่ 3 การนำองค์ประกอบของศิลปินมาใช้จัดดอกไม้	17
องค์ประกอบของศิลป์	17
เส้น	17
รูปทรง	20
ที่ว่าง	21
สี	22
วงล้อสี	22
แม่สี	23
สีที่เกิดจากการนำแม่สีมาผสมกัน	23
สีตัดกัน	23
สีกลมกลืนกัน	23
การจัดดอกไม้ให้สีตัดกัน	23
การจัดดอกไม้ให้สีกลมกลืนกัน	24
ข้อแนะนำในการใช้สี	24
ผิว	24
ข้อแนะนำในการใช้ผิว	25
บทที่ 4 การนำความงามของศิลปินมาใช้จัดดอกไม้	27
ความงามของศิลป์	27
จุดเด่น	27
จุดสมดุล	28
สมดุลแท้	28

สมดุลง่าย	29
ช่วงจังหวะ	29
สัดส่วน	29
ความกลมกลืน	31
ความแตกต่าง	32
ลักษณะที่ต่างกันและการนำมาใช้	32
บทที่ 5 การเลือกใช้ดอกไม้	35
ส่วนประกอบของดอกไม้	35
รูปทรงสมบูรณ์	36
ผิวพรรณตามต้องการ	37
สีสันตามต้องการ	38
การเลือกซื้อดอกไม้ ใบไม้	39
การเตรียมดอกไม้ไว้พร้อมจัด	40
การเตรียมใบไม้ให้เขียวสดและคงทน	42
บทที่ 6 เครื่องมืออุปกรณ์ องค์ประกอบ ภาชนะ ที่ยึดดอกไม้	
ขั้นตอนการจัด และการดูแลรักษาดอกไม้ที่จัด	45
เครื่องมืออุปกรณ์	45
องค์ประกอบ	46
ภาชนะที่ใช้จัดดอกไม้	47
ข้อควรคำนึงการเลือกใช้ภาชนะการจัดดอกไม้	48
การเลือกภาชนะที่มีผิวให้เหมาะสมกับบรรยากาศ	49
ที่ยึดดอกไม้	52
ขั้นตอนการจัดดอกไม้	55
การดูแลรักษาดอกไม้ที่จัด	58

บทที่ 7	การจัดดอกไม้กลัดตัว	61
	การจัดกรวยดอกไม้	63
	การจัดช่อดอกไม้ติดเสื้อ	65
	การจัดช่อดอกไม้	67
	การจัดแจกันประดับโต๊ะหมู่บูชาโดยใช้ดอกบัวเป็นหลัก	70
	การจัดพานพุ่มโดยใช้ดอกบัว	73
	การจัดพานพุ่มดอกไม้สด	78
	การจัดพานดอกไม้ไหว้ครู	82
	การจัดพวงหรีดดอกไม้สด	86
	การจัดดอกไม้โดยใช้วัสดุอุปกรณ์และดอกไม้ที่หาง่าย ในชนบทชุดที่ 1	89
	การจัดดอกไม้โดยใช้วัสดุอุปกรณ์และดอกไม้ที่หาง่าย ในชนบทชุดที่ 2	93
	การจัดดอกไม้ตกแต่งโต๊ะประชุม	96
บทที่ 8	ขั้นตอนการจัดดอกไม้ในรูปแบบต่างๆ	103
	การจัดดอกไม้รูปทรงกลม	104
	การจัดดอกไม้รูปทรงรี	107
	การจัดดอกไม้รูปทรงสูง	111
	การจัดดอกไม้รูปทรงแนวนอน	115
	การจัดดอกไม้รูปทรงสามเหลี่ยมมุมฉาก	121
	การจัดดอกไม้รูปทรงสามเหลี่ยมด้านไม่เท่า	127
	การจัดดอกไม้รูปทรงลาดเอียง	134
	การจัดดอกไม้รูปทรงหุบเขา	140
	การจัดดอกไม้รูปทรงน้ำตก	147
	การจัดดอกไม้รูปทรงตัวเอส	152

การจัดดอกไม้รูปทรงอิสระ 1	158
การจัดดอกไม้รูปทรงอิสระ 2	164
บทที่ 9 การประเมินราคา การทำบัญชีอย่างง่าย การตลาด	
และการประกอบอาชีพการจัดดอกไม้	169
การประเมินราคาการจัดดอกไม้	169
ต้นทุนการจัดดอกไม้ 1 ชุด	170
การทำบัญชีอย่างง่ายของการจัดดอกไม้	171
การนำผลกำไรกลับมาเป็นทุนการจัดดอกไม้	173
การตลาดของการจัดดอกไม้	173
การประกอบอาชีพการจัดดอกไม้	174
ฝีมือและการออกแบบ	174
ราคายุติธรรม	174
ความซื่อสัตย์และมีมนุษยสัมพันธ์	175
การหาแหล่งวัตถุดิบ	176
การเตรียมงานและการดำเนินการ	176
ทำเลที่ตั้งและการตกแต่งร้าน	177
การทำบัญชี	177
บรรณานุกรม	179

ความหมาย ประโยชน์ และรูปแบบของการจัดดอกไม้

ความหมายของการจัดดอกไม้

ความหมายของการจัดดอกไม้ในที่นี้ หมายถึงการจัดดอกไม้ในภาชนะรูปแบบต่างๆ เนื่องในโอกาสต่างๆ เช่น การจัดดอกไม้แจกันทรงสูง ทรงต่ำ การจัดดอกไม้ที่โต๊ะหมู่บูชา จัดดอกไม้กลางโต๊ะอาหาร จัดดอกไม้ประดับบริเวณหน้าเวที การจัดทำช่อดอกไม้แสดงความยินดี และช่อดอกไม้ติดเสื้อ เป็นต้น

1.

ภาพ 1.1

การจัดดอกไม้แจกัน

1. ทรงสูง
2. ทรงต่ำ

2.

ภาพ 1.2

1. ช่อดอกไม้
แสดงความยินดี
2. ช่อดอกไม้ติดเสื้อ

1.

2.

ประโยชน์ของการจัดดอกไม้

การจัดดอกไม้ให้ประโยชน์หลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ

ประโยชน์ด้านการศึกษา

การจัดดอกไม้ให้สวยงาม มีชีวิตชีวาและดูแลรักษาได้ง่าย ผู้จัดต้องมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี รู้วิธีการ ขั้นตอนการจัด และสามารถจัดทำได้จริง ผู้จัดจึงต้องรู้เรื่องการนำความงามของดอกไม้ กับความงามขององค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้จัด มาประกอบกันให้เกิดรูปทรง เส้น ที่ว่าง สีล้น ผิวพรรณ จุดเด่น จุดสมดุล ช่วงจังหวะ สัดส่วน ความกลมกลืนและความแตกต่าง ถ้าสามารถนำมาประกอบกันได้อย่างมีศิลปะ จะทำให้ความงามของการจัดดอกไม้ปรากฏขึ้นมาเอง ซึ่งผู้ที่เริ่มสนใจการจัดดอกไม้ทำได้ยาก จึงจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจและฝึกทักษะขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้นำความรู้ความเข้าใจและทักษะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการจัดดอกไม้ให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้นไป นอกจากนี้ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีการจัดดอกไม้ ยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำงานศิลปะอื่นๆ เช่น การจัดสวนถาด การจัดสวนหย่อม การวาดภาพ การออกแบบลายผ้า เป็นต้น เพราะต้องใช้หลักศิลปะเดียวกัน การจัดดอกไม้จึงมีประโยชน์ด้านการศึกษาวิชาอื่นๆ ดังกล่าว

ประโยชน์ด้านจิตใจ

ประโยชน์ด้านจิตใจจะเกิดขึ้นแก่ผู้จัดผู้ให้ และผู้รับหรือผู้พบเห็น ผู้จัดได้นำเอาความงามของดอกไม้พร้อมองค์ประกอบอื่นๆ และความคิดตามจินตนาการของตน นำมาผสมผสานกันเพื่อทำการจัดดอกไม้ ขณะทำการจัดจะเกิดความเพลิดเพลินและมีความสุข ผลงานการจัดดอกไม้ด้วยความคิดด้วยมือของผู้จัดเอง ทำให้ผู้จัดเกิดความภาคภูมิใจและมีความสุขทางใจ

การมอบช่อดอกไม้จะทำให้เกิดความสุขทางใจของผู้มอบและผู้รับ เพราะช่อดอกไม้นอกจากจะทำให้ผู้มอบและผู้รับเกิดความสดชื่นสบายตาแล้ว ยังเป็นสัญลักษณ์ของความรักความจริงใจแก่กันและกัน ทำให้ลืมความทุกข์และเกิดความสุขใจ ภูมิใจ ทั้งผู้ให้และผู้รับ

ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นแก่ผู้จัด ผู้บริโภค เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ผู้ผลิตเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้จัดช่อดอกไม้ และผู้ทำการค้าขาย เนื่องจากผู้บริโภคต้องการช่อดอกไม้หลายรูปแบบเพื่อใช้ในงานต่างๆ เช่น ช่อดอกไม้ติดเสื้อเพื่อใช้สำหรับติดเสื้อในงานต่างๆ ทั้งงานมงคลและอวมงคล แจกันดอกไม้ทรงสูง ทรงแนวนอน ทรงสามเหลี่ยม ทรงกลม ทรงรี ทรงพระจันทร์เสี้ยว ทรงตัวเอส ฯลฯ เพื่อใช้แสดงความยินดีหรือมอบให้ในงานต่างๆ ใช้ตกแต่งโต๊ะอาหาร โต๊ะประชุม โต๊ะทำงาน โต๊ะหมู่บูชา ยังต้องการจัดดอกไม้เนื่องในงานต่างๆ เช่น ตกแต่งห้องประชุมสัมมนา งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานเปิดสำนักงาน และงานศพ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะผู้บริโภคต้องการให้เกิดความสดชื่น สบายตา หรูหราให้ดูสมเกียรติ เมื่อผู้บริโภคเห็นประโยชน์ของการจัดดอกไม้ จึงทำให้เกิดความต้องการ เมื่อมีผู้บริโภทย่อมมีผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการ ผู้มีอาชีพรับจัดดอกไม้หรือผู้ที่หารายได้พิเศษจากการรับจัดดอกไม้ เพื่อใช้ในงานต่างๆ ย่อมมีรายได้จากการรับจ้างจัดดอกไม้ ซึ่งเป็นรายได้จากการขายความคิดความสามารถของการจัดดอกไม้ และยังได้เปอร์เซ็นต์จากการ

ลงทุนซื้อดอกไม้ไปไม้พร้อมองค์ประกอบอื่นๆ ที่ใช้จัดดอกไม้อีกต่างหาก เพราะการซื้ออาจจะซื้อในราคาสูง แต่การคิดค่าต้นทุนจะคิดในราคาขายปลีก จึงเป็นรายได้อีกทางหนึ่งของผู้รับจัดดอกไม้ จากรายได้ดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจของผู้ประกอบอาชีพรับจัดดอกไม้ดีขึ้น สามารถยึดเป็นอาชีพได้ในระดับดี

การจัดดอกไม้เพื่อบริการลูกค้าจำเป็นต้องใช้ไม้ดอกไม้ประดับ และองค์ประกอบอื่นๆ หลายชนิดจำนวนมาก ไม้ดอกไม้ประดับที่นำมาใช้ย่อมได้มาจากเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ทำให้เกษตรกรทำการผลิตไม้ดอกไม้ประดับตลอดเวลา จึงทำให้เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับยึดเป็นอาชีพได้ในระดับดี ทำให้เศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ทำการผลิตไม้ดอกไม้ประดับดีขึ้นในระดับดีเช่นกัน การจัดทำดอกไม้ยังต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดดอกไม้ เครื่องมือที่ใช้มีหลายอย่าง เช่น มีดตัดดอกไม้ กรรไกรตัดก้าน คีม กระบอกฉีดน้ำ อ่างน้ำแช่ดอกไม้ แจกันรูปทรงต่างๆ หรือภาชนะต่างๆ ฯลฯ ซึ่งสิ่งดังกล่าวเหล่านี้ย่อมได้มาจากผู้ผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์การจัดดอกไม้ทั้งนั้น ทำให้เศรษฐกิจของผู้ผลิตดีขึ้นในระดับดีเช่นกัน

ดอกไม้ ไม้ประดับ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการจัดทำดอกไม้ ย่อมผ่านพ่อค้าคนกลาง ผ่านการขายส่งและขายปลีก จึงทำให้พ่อค้าแม่ค้ามีรายได้จากการค้าขาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดดอกไม้สามารถเสริมสร้างเศรษฐกิจให้แก่การจัดดอกไม้ เกษตรกร รวมทั้งผู้ผลิตเครื่องมืออุปกรณ์และผู้ทำการค้าขาย การจัดดอกไม้จึงมีประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

รูปแบบของการจัดดอกไม้

การจัดดอกไม้ของไทยมีมานาน และถ่ายทอดกันมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ การจัดดอกไม้ของญี่ปุ่นได้มีมานานเช่นกัน จัดโดยสตรีชาวญี่ปุ่นซึ่งยึดคำสอนของพระมาผสมกับความงามทางศิลปะ การจัดดอกไม้ในปัจจุบันเป็นการจัดแบบผสมผสานระหว่างการจัดของไทยกับของญี่ปุ่น รูปแบบการจัดจึงแบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่ แบบประเพณีนิยม แบบญี่ปุ่น และแบบร่วมสมัย

รูปแบบการจัดดอกไม้ของไทยในปัจจุบันได้พัฒนาไปอย่างมาก การจัดดอกไม้ในบางโอกาสบางสถานที่ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ได้นำวัฒนธรรมไทยในอดีตมาสอดแทรกไว้ในรูปแบบของการจัด และยังได้คิดรูปแบบขึ้นมาใหม่ เช่น รูปแบบล้อเลียนธรรมชาติ

แบบประเพณีนิยม

เป็นการจัดแบบเก่าโดยจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน เน้นให้มองดูสวยงามรอบด้าน จึงจัดเป็นรูปทรงกลม และเน้นให้มีดอกสีสดใสเป็นหลัก จึงใช้ดอกสีสด และขนาดดอกใหญ่เห็นได้เด่นชัด จากนั้นใช้ดอกขนาดเล็กแซมรอบๆ ลักษณะการจัดยังคงเป็นที่นิยมกันอยู่ในปัจจุบัน นักจัดดอกไม้สมัครเล่น รวมทั้งการจัดดอกไม้ของผู้ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ยังคงจำติดตา จึงนิยมจัดแบบเดิม ซึ่งเรียกว่า แบบประเพณีนิยม

ภาพ 1.3
การจัดแบบ
ประเพณีนิยม

ทรงกลม

แบบญี่ปุ่น

เป็นการจัดแบบเก่าของญี่ปุ่น โดยนำคำสอนแห่งหลักธรรมดำรงชีวิตและปรัชญา มาผสมกับความงามทางศิลปะ หลักธรรมดำรงชีวิตและปรัชญาชีวิต หมายถึง สวรรค์ มนุษย์ พืชพล หลักการจัดจะกำหนดให้มีดอกไม้สูงสุดสามมิติ เป็นสวรรค์ ดอกที่ต่ำรองลงมาสามมิติเป็นมนุษย์ และดอกไม้ต่ำสุดสามมิติเป็นพืชพลหรือพื้นโลก ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ ที่ใช้แซมให้สมบูรณ์สามมิติเป็นภูเขา หุ่นญี่ปุ่น

ภาพ 1.4

การจัดแบบญี่ปุ่น

เลข 1 หมายถึงสวรรค์

2 หมายถึงมนุษย์

3 หมายถึงพิภพ

4 หมายถึง ภูเขา หุ่น้ำ

แบบร่วมสมัย

เป็นการจัดโดยนำเอาแบบประเพณีนิยมกับแบบญี่ปุ่นมาผสมผสานกัน จากนั้นได้พัฒนาการเทคนิคการจัด ได้คิดหารูปแบบใหม่ๆ แปลกตาและพัฒนา รูปแบบไปเรื่อยๆ ได้แก่ แบบรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่า ด้านไม่เท่า สามเหลี่ยม มุมฉาก แบบรูปทรงกลม ทรงรี รูปทรงพระจันทร์ครีว่า พระจันทร์เสี้ยว รูปทรง ตัวเอส ทรงสูง ทรงแวนอน และรูปทรงอิสระ เป็นต้น

ภาพ 1.5

ตัวอย่างการจัดแบบ

ร่วมสมัย ทรงอิสระ

บทที่ 2

แนวคิดการจัดดอกไม้

ทุกคนสามารถจัดดอกไม้ได้ แต่ผลงานที่ออกมาจะสวยหรือไม่ ถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่เป็นอีกกรณีหนึ่ง ผู้ที่ไม่เคยเรียนหรือไม่มีทักษะการจัดมาก่อน เมื่อเริ่มจัดครั้งแรกๆ ผลออกมาจะไม่สวย และบอกไม่ได้ว่าจัดอย่างไรจึงจะได้ผลออกมาสวยงาม ทั้งนี้เพราะไม่ทราบแนวคิดเรื่องการจัดดอกไม้ แนวคิดหรือแนวทางของการจัดดอกไม้ให้เกิดความสวยงาม ได้แก่ ศึกษาภาพตัวอย่างการจัดดอกไม้ที่ได้มาตรฐาน ศึกษาความงามด้านสรีรศาสตร์ของพืชพรรณ ศึกษาลักษณะรูปทรงธรรมชาติของต้นไม้ นำองค์ประกอบของศิลป์มาใช้ นำความงามของศิลป์มาใช้ การใช้เขว่นและอารมณ์มาใช้ในการจัดดอกไม้

ศึกษาภาพตัวอย่างการจัดดอกไม้ที่ได้มาตรฐาน

เริ่มแรกของแนวคิดการจัดดอกไม้คือ ศึกษาภาพตัวอย่างหรือการจัดดอกไม้จริง ซึ่งเป็นการจัดที่สวยงามได้มาตรฐาน เมื่อได้เห็นภาพหรือตัวอย่างของจริง จะได้รับรู้ว่ามียุบปร่างทรวดทรงหน้าตาเป็นอย่างไร สวยตรงไหน เมื่อเห็นแล้วทำให้ถามตัวเองว่า เราทำได้อย่างที่เห็นหรือไม่ จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจมาก กว่าที่ได้ยินได้ฟัง ดังสุภาษิตกล่าวว่า “สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น”